

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Petra Hlušíka, Ph.D. ve věci

žalobkyně: **V. Z.**
státní příslušnost: Ukrajina
zastoupena Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
sídlem Poděbradská 5, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v tom, že žalobkyni vrátil dne 29. 7. 2024 žádost o poskytnutí dočasné ochrany zaevidovanou pod č. j. OAM-0379563/DO-2024 jako nepřijatelnou

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žádost žalobkyně o dočasnou ochranu, podanou dne 29. 7. 2024 a zaevidovanou pod č. j. OAM-0379563/DO-2024, vrátil jako nepřijatelnou, **byl nezákonný.**
- II. Žalovanému **se zakazuje** pokračovat v porušování práv žalobkyně a **přikazuje se** mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti o poskytnutí dočasné ochrany žalobkyni.

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Podanou žalobou se žalobkyně domáhala určení, že zásah ze dne 29. 7. 2024 spočívající v posouzení její žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „Lex Ukrajina“), tedy protože získala dočasnou ochranu v jiném členském státě EU, je nezákonný a domáhá se obnovení stavu před vrácením žádosti o dočasnou ochranu. K § 5 odst. 2 Lex Ukrajina, který vylučuje soudní přezkum, žalobkyně uvedla, že je potřeba toto ustanovení neaplikovat pro rozpor právem EU, přičemž odkázala na judikaturu správních soudů. Podstata žalobní argumentace pak spočívala v tom, že § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina je v rozporu se směrnicí Rady 2001/55/ES ze dne 20. 7. 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „Směrnice o dočasné ochraně“, zejm. čl. 28), a s prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. 3. 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, (dále jen „Prováděcí rozhodnutí“, zejm. bod 15 preambule), resp. s vyloučením čl. 11 Směrnice o dočasné ochraně a s čl. 2 odst. 1 Prováděcího rozhodnutí. Jestliže se Česká republika nedohodla s jiným členským státem na jakémkoliv úpravě vyloučení čl. 11 Směrnice o dočasné ochraně, znamená to, že je sekundární pohyb, a tím i získání dočasné ochrany v jiném členském státě, povolen a nemůže být vyloučen pouze na základě rozhodnutí jednoho členského státu v národní úpravě; na podporu tohoto tvrzení pak žalobkyně poukázala na odpovědi Komise na otázky týkající se výkladu Směrnice o dočasné ochraně a Prováděcího rozhodnutí. I s odkazem na Sdělení Komise – Operační pokyny k provádění Prováděcího rozhodnutí (2022/C 126 I/01) pak žalobkyně dovozovala, že prokázání státní příslušnosti (nebo mezinárodní ochrany udělené na Ukrajině), pobytu na Ukrajině a případně rodinné vazby jsou dostatečné k okamžité registraci osoby k dočasné ochraně. Z uvedeného pak dle žalobkyně plyne, že zásah spočívající ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu z důvodu nepřijatelnosti je zásahem nezákonným, a žalobkyně má nárok na udělení dočasné ochrany v České republice, ačkoliv ji byla v minulosti udělena dočasná ochrana v Rumunsku; na podporu svých závěrů žalobkyně odkázala i na již existující judikaturu některých českých správních soudů.
2. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Uvedl, že postupoval v souladu s Lex Ukrajina, když vyhodnotil žádost žalobkyně o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou. Žalobkyně figuruje v Platformě pro výměnu informací o držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy (Temporary Protection Platform) jako držitelka dočasné ochrany v Rumunsku. Žalovaný musí vykládat a aplikovat Lex Ukrajina tak, aby zamezil zneužití práva na dočasnou ochranu. V případě žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu neměl žalovaný jinou zákonnou možnost než ji vyhodnotit jako nepřijatelnou. Žalovaný se neztotožňoval se závěrem většiny krajských soudů o nesouladu § 5 odst. 1 písm. c) a d) Lex Ukrajina s právem Evropské unie. Směrnice o dočasné ochraně nepředpokládá, že by osoba, již byl

priznán status osoby požívající dočasné ochrany v jednom členském státě, mohla tentýž status získat i v jiném členském státě, když na ni logicky nelze pohlížet jako na osobu vysídlenou; dle žalovaného jde o leitmotiv čl. 11 Směrnice o dočasné ochraně. Členské státy se sice po přijetí Prováděcího rozhodnutí dohodly, že čl. 11 Směrnice o dočasné ochraně nebudou aplikovat, ale to neznamená nic než to, že držitel dočasné ochrany, který by neoprávněně pobýval na území jiného členského státu, nebude tímto členským státem přemísťován do členského státu, který mu povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany vydal. Směrnice o dočasné ochraně neřeší, jak by měly členské státy naložit se žádostí o poskytnutí dočasné ochrany, pokud žadateli již byla dočasná ochrana udělena v jiném členském státě, a řešení takové situace je tak zjevně na vnitrostátním právu členských států, přičemž česká právní úprava sleduje smysl a účel Směrnice o dočasné ochraně. S odkazem na preambuli (bod 8 a 9) Směrnice o dočasné ochraně žalovaný dovodil, že tato má bránit druhotnému pohybu osob, ale nemá zabránit tomu, aby držitelé dočasné ochrany požádali o udělení azylu. Směrnice o dočasné ochraně nedává právo na další dočasnou ochranu v jiném členském státě, ledaže by byly splněny podmínky jejího čl. 15 nebo čl. 26, kdy však v případech upravených oběma články se předpokládá předchozí dohoda členských států na přemístění držitele dočasné ochrany a jeho souhlas, a v případě žalobkyně žádná dohoda mezi orgány České republiky a Rumunska neexistuje. Žádný z článků Směrnice o dočasné ochraně negarantuje právo držitelů dočasné ochrany se libovolně mezi členskými státy pohybovat, resp. postupně získávat dočasnou ochranu ve vícero členských státech; taková interpretace by naopak vyprázdnila smysl čl. 15, čl. 26 a ostatně i čl. 11 Směrnice o dočasné ochraně. Žalovaný rovněž poukázal na skutečnost, že občané Ukrajiny nejsou při vstupu na území Evropské unie nuceni neprodleně žádat o dočasnou ochranu v prvním členském státě, protože mají možnost v rámci bezvízového pobytu, tj. v době 90 dnů, si zvolit členský stát, ve kterém hodlají dočasnou ochranu získat. Dle žalovaného unijní úprava nepředpokládá, že bude garantována možnost sekundárního pohybu držitelů dočasné ochrany v rámci členských států i s ohledem na to, že jde o další prvek odčerpávající kapacity členských států pro zvládání přijímání dalších (nově příchozích) osob. Žalovaný také poukázal, že § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina ani nerozšiřuje nad rámec čl. 28 Směrnice o dočasné ochraně důvody, pro něž je cizinec vyloučen z poskytnutí dočasné ochrany. Podle žalovaného tedy institut nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina nejen, že neodporuje Směrnici o dočasné ochraně, ale doplňuje její ustanovení tak, aby bylo dosaženo jejího cíle a byly eliminovány pokusy o zneužití práva na poskytnutí dočasné ochrany. Žalovaný zdůraznil, že žalobkyně netvrdila, že na území ČR je přítomen některý z jejích rodinných příslušníků, který je držitelem dočasné ochrany. Žalovaný tedy nemohl uvažovat ani o udělení dočasné ochrany z důvodu sloučení rodiny nebo z důvodu zvlášť zřetele hodných.

3. Dále žalovaný konstatoval, že podle něj závěr rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 27. 2. 2025, sp. zn. C-753/23 (dále jen „rozsudek *Krasiliva*“) o tom, že čl. 8 odst. 1 Směrnice o dočasné ochraně musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž se osobě požívající dočasné ochrany uvedené v Prováděcím rozhodnutí neudělí povolení k pobytu, pokud již tato osoba požádala o takové povolení v jiném členském státě, ale dosud ho nezískala, nelze vztáhnout na skutkově odlišný případ žalobkyně, které bylo vydáno povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státu, tedy na situaci, na níž dopadá § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina. Z bodu 30 odůvodnění rozsudku *Krasiliva* žalovaný dovozoval, že při posuzování žádosti jsou relevantní dvě

skutečnosti, a to zda již bylo cizinci vydáno jiným členským státem povolení k pobytu ve smyslu čl. 8 odst. 1 Směrnice o dočasné ochraně a zda žadatel spadá do jedné z kategorií uvedených v čl. 2 Prováděcího rozhodnutí. Zjistí-li tedy členský stát posuzující žádost, že žadatel nespadá do žádné z kategorií uvedených v čl. 2 Prováděcího rozhodnutí, není žádost důvodná a nelze mu povolení k pobytu vydat; logicky by pak měl postupovat stejně i v případě, že již jiný členský stát vydal žadateli povolení k pobytu. Dále pak žalovaný doplnil, že pokud některé členské státy vydávají povolení k pobytu cizincům, kteří již předtím získali pobytové oprávnění z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě, jde o jejich vlastní rozhodnutí, k němuž jsou ve smyslu čl. 3 odst. 5 Směrnice o dočasné ochraně oprávněni, ovšem tato jejich aplikační praxe nijak nezavazuje Českou republiku. Žalovaný rovněž nesouhlasil s argumentací v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42 a navrhl soudu, aby Soudnímu dvoru Evropské unie položil předběžnou otázku týkající se souladu ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina s unijním právem.

4. Krajský soud posoudil namítaný nezákonný zásah na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Krajský soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.
5. Pro úplnost krajský soud konstatuje stran přípustnosti žaloby, že výluka ze soudního přezkumu podle § 5 odst. 2 Lex Ukrajina není slučitelná s právem Evropské unie, neboť osobám požívajícím dočasné ochrany nepřipustně odepírá právo na účinný prostředek nápravy před soudem proti postupu členského státu, jímž žádost o udělení povolení k pobytu ve smyslu čl. 8 Směrnice o dočasné ochraně vrací jako nepřijatelnou, a jako takovou ji nelze aplikovat (k podrobnějšímu odůvodnění viz rozsudek *Krasiliva*). Vracení žádosti o dočasnou ochranu z důvodu její nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 Lex Ukrajina tedy lze přezkoumat ve správním soudnictví.
6. Pokud jde o skutkový stav, krajský soud považuje za nesporné, že žalovaný vrátil dne 29. 7. 2024 žalobkyni její žádost o poskytnutí dočasné ochrany jako nepřijatelnou, přičemž důvodem vyznačení nepřijatelnosti bylo, že žalobkyně získala dočasnou ochranu v jiném členském státě Evropské unie, a to v Rumunsku. Žádný z účastníků dále nespornuje, že žalobkyně splňuje obecné podmínky pro udělení dočasné ochrany, tj. že je ukrajinskou státní příslušnicí, která pobývala na Ukrajině před 24. 2. 2022 a následně po tomto datu z území Ukrajiny vycestovala.
7. Podle § 82 odst. 1 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
8. Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2017, č. j. 4 As 117/2017-46) je ochrana podle § 82 s. ř. s. důvodná tehdy, jsou-li zároveň splněny tyto podmínky: žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). S ohledem na to, že tyto podmínky

musí být splněny kumulativně, platí, že není-li byt jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout.

9. Prvním předpokladem věcného projednání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem je posouzení existence zásahu. Krajský soud se ztotožňuje s judikaturou správních soudů, v níž jednoznačně převládá právní názor, že vrácení žádosti o poskytnutí dočasné ochrany jako nepřijatelné může představovat nezákonný zásah ve smyslu § 82 odst. 1 s. ř. s., jakož i s argumentací, která k tomuto závěru vedla (srov. např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2023, č. j. 11 A 80/2022-79, body 37 až 43). Čtvrtá podmínka je tedy splněna. Splněny jsou též podmínky první, druhá a pátá, neboť vrácení žádosti o poskytnutí dočasné ochrany jako nepřijatelné je zaměřeno přímo proti žalobkyni, které tím nebyla udělena dočasná ochrana, čímž mohla být přímo zkrácena na svých právech.
10. Zbývá tedy posouzení podmínky třetí, a to, zda tvrzený zásah žalovaného byl či nebyl nezákonný, což je podstatou sporu.
11. Klíčovou otázkou, zda je institut nepřijatelnosti žádosti o udělení dočasné ochrany z důvodu, že byla podána cizincem, kterému byla udělena dočasná ochrana v jiném členském státě Evropské unie (§ 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina), slučitelný s právem Evropské unie, se již podrobně zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 (dále jen „Rozsudek NSS“). Na závěry učiněné v tomto rozsudku Nejvyšší správní soud navázal v řadě dalších případů, které se týkají právně a skutkově obdobné situace. Tedy situace, kdy žadatel požádá o udělení dočasné ochrany v jiném členském státě, ta je mu udělena, a aniž by se jí vzdal, požádá o její udělení i v České republice, přičemž nová žádost je shledána jako nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina (viz rozsudky ze dne 17. 4. 2025, č. j. 9 Azs 98/2024-34, ze dne 17. 4. 2025, č. j. 2 Azs 270/2024-38, ze dne 24. 4. 2025, č. j. 10 Azs 4/2025-49, ze dne 29. 4. 2025, č. j. 8 Azs 20/2024-53, aj.). Krajský soud neshledal žádný důvod se od závěrů Nejvyššího správního soudu odchýlit. Polemika žalovaného s názorem Nejvyššího správního soudu již podle názoru soudu nepřináší zásadní argumenty, které by závěry Nejvyššího správního soudu vyvracely a překonaly jej (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2025, č. j. 10 A 6/2025-61, bod 40). Nyní proto pro stručnost soud zcela odkazuje na výše citovanou judikaturu a níže pouze shrnuje podstatné závěry, které se plně uplatní i v tomto případě.
12. Institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 Lex Ukrajina se nevztahuje k udělení dočasné ochrany jako takové, ale pouze k poskytnutí oprávnění k pobytu z dočasné ochrany plynoucí, neboť dočasná ochrana je udělována hromadně na unijní úrovni Prováděcím rozhodnutím přijatým na základě čl. 5 Směrnice o dočasné ochraně, a to pro tam definovanou skupinu osob; členské státy tedy těmto osobám poskytují pouze dílčí práva z dočasné ochrany plynoucí podle kapitoly III Směrnice o dočasné ochraně. Pojem „dočasná ochrana“ ve smyslu českých právních předpisů je tedy pouze jakousi legislativní zkratkou pro pobytové oprávnění, které jsou členské státy povinny držitelům dočasné ochrany vystavit a poskytnout jim v souladu s čl. 8 odst. 1 Směrnice o dočasné ochraně. Z uvedeného plyne, že členské státy mají jen omezenou možnost odepřít práva plynoucí z dočasné ochrany osobám, které ji v Evropské unii požívají na základě Prováděcího rozhodnutí, a případné omezení v poskytnutí těchto práv musí být v souladu se Směrnicí o dočasné ochraně i s Prováděcím rozhodnutím.
13. Žalovanému je nutno dát za pravdu, tvrdí-li, že institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina osobu z dočasné ochrany nevylučuje, když práva plynoucí

z dočasné ochrany byla jejímu držiteli poskytnuta v jiném členském státě. Stejně tak je nutno žalovanému přisvědčit i v tom, že čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany je možné pouze v jednom členském státě (srov. bod 16 odůvodnění Provděcího rozhodnutí; Směrnice o dočasné ochraně, která počítá jen s jedním hostitelským státem; či rozsudek *Krasiliva*, zejm. bod 30). Další úvaha žalovaného ústící v závěr o nemožnosti (oficiálního, resp. formálně oprávněného) sekundárního pohybu držitelů dočasné ochrany v rámci členských států však již správná není; přitom jde o otázku klíčovou. Vycházejí ze znění, systematiky a smyslu Směrnice o dočasné ochraně, specifického režimu Provděcího rozhodnutí, právně nezávazných dokumentů Komise a při zohlednění obecných výkladových východisek poskytnutých Soudním dvorem Evropské unie v rozsudku *Krasiliva*, totiž dospěl Nejvyšší správní soud k opačnému závěru, že „státní příslušníci Ukrajiny, jimž byla v Unii přiznána dočasná ochrana, mají právo na přemístění svého pobytu do jiného členského státu“. Ačkoliv totiž obecný režim Směrnice o dočasné ochraně nepočítá s právem držitelů dočasné ochrany zvolit si členský stát pobytu a neumožňuje jim tedy ani domoci se vydání sekundárního oprávnění k pobytu v jiném než hostitelském členském státě, Provděcí rozhodnutí, doplněné o dohodu členských států o vyloučení čl. 11 Směrnice o dočasné ochraně, tento režim obrací. Je-li tak držitelům dočasné ochrany přiznáno právo primární volby členského státu, v němž jim mají být poskytnuta práva z dočasné ochrany plynoucí, pak tento režim nutně zahrnuje i volbu sekundární, přičemž za účelem přemístění pobytu do jiného členského státu jim musí být vydáno pobytové oprávnění. K podrobnému odůvodnění tohoto právního názoru, jež se vypořádává i se žalovaným zastávanou argumentací a rozsudkem *Krasiliva*, krajský soud odkazuje zejm. na body 40 až 42 a 48 až 69 Rozsudku NSS. Vzhledem k takto přijatému závěru pak nelze než konstatovat, že česká právní úprava nepřijatelnosti žádosti o poskytnutí dočasné ochrany podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina právu Evropské unie odporuje, a proto ji nelze aplikovat.

14. Za takto přijatých závěrů se Nejvyšší správní soud v bodech 71 až 78 Rozsudku NSS podrobně věnoval i postupu při posuzování žádostí o poskytnutí dočasné ochrany. V případě, kdy Česká republika obdrží žádost o poskytnutí dočasné ochrany a zjistí, že tato je již poskytována v jiném členském státě – což je situace, jaká nastala v projednávané věci – vyžaduje zajištění procesní realizace práva držitelů dočasné ochrany na sekundární pohyb v rámci Evropské unie, tedy v řešené věci žalobkyně, „aby [žalovaný] přijal žádost k věcnému posouzení a o skutečnosti, že není možné vydat druhé pozitivní rozhodnutí o poskytnutí dočasné ochrany za platnosti rozhodnutí již vydaného jiným členským státem žadatele poučil. Pokud žadatel bude trvat na přemístění svého pobytu do České republiky, musí [žalovaný] zkoumat, zda v důsledku vydání povolení k pobytu na území České republiky zanikne podle právní úpravy hostitelského státu tam vystavené pobytové oprávnění, jinak řečeno, zda má původní hostitelský členský stát úpravu analogickou českému § 5 odst. 8 písm. b) [Lex Ukrajina]. Pokud tomu tak bude, [žalovaný] o žádosti věcně rozhodne. V takovém případě bude zabráněno situaci, aby po vydání pobytového oprávnění v České republice žadatel požíval práv plynoucích z dočasné ochrany nadále i v původním hostitelském členském státě. Pokud proto žadatel bude spadat pod čl. 2 [Provděcího rozhodnutí], bude namísto mu vydat povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany. Odpovídající informace v tomto směru [žalovaný] současně umístí do informačního systému členských států Temporary Protection Platform (TPD). Jestliže nicméně právní úprava hostitelského členského státu neobsahuje úpravu analogickou českému § 5 odst. 8 písm. b) [Lex Ukrajina], resp. se [žalovanému] nepodaří zjistit, zda pobytové oprávnění v jiném členském státě v důsledku vydání povolení k pobytu na území České republiky zanikne, [žalovaný] žadatele

vyzve, aby sám učinil kroky ke vzdání se pobytového oprávnění v jiném členském státě, resp. jeho ukončení. Za tím účelem [žalovaný] stanoví žadateli přiměřenou lhůtu a poskytne mu nezbytnou součinnost. Podstoupení těchto kroků musí následně žadatel [žalovanému] doložit (např. kopií aktu učiněného vůči orgánům původního hostitelského státu). Pouze pokud žadatel v přiměřené lhůtě [žalovanému] nedoloží, že přijal kroky k ukončení pobytového oprávnění v původním hostitelském členském státě, bude moci [žalovaný] žádost zamítnout. V opačném případě pobytové oprávnění držiteli dočasné ochrany vydá. Odpovídající informace v tomto směru [žalovaný] rovněž uvede v informačním systému TPD.“. Učiní-li žadatel kroky k ukončení pobytového oprávnění v hostitelském členském státě, avšak pobytové oprávnění nebude zrušeno z důvodu nečinnosti na straně orgánů tohoto jiného členského státu, pak takovou nečinnost „nelze držitelům dočasné ochrany přičítat k tíži, neboť by tím došlo k popření jejich práva na sekundární přemístění pobytu v rámci Unie. V takové situaci, pokud nastane, proto musí [žalovaný] sám uvědomit orgány hostitelského členského státu o vydání pobytového oprávnění v České republice. Rovněž učiní odpovídající záznam do informačního systému TPD.“. A v případě, že bude žadatel „po poskytnutém poučení o nemožnosti čerpat práva plynoucí z dočasné ochrany ve více členských státech zároveň trvat na vydání pobytového oprávnění v České republice za současného zachování práv z dočasné ochrany v původním hostitelském státě, [žalovaný] žádost zamítne“.

15. K argumentaci žalovaného stran zneužití práva na dočasnou ochranu krajský soud dodává, že mohou-li se držitelé dočasné ochrany v průběhu jejího trvání přesunout do jiného členského státu, nemůže na strukturální úrovni představovat podání žádosti o pobytové oprávnění v jiném členském státě zneužití práva. Jestliže „by však měl [žalovaný] v individuálním případě vážné důvody domnívat se, že osoba žádající o poskytnutí dočasné ochrany v České republice tak činí výhradně za účelem jiným než je skutečný úmysl vedoucí k přesídlení na území ČR, např. s ohledem na opakované přemísťování se po Unii bez jakéhokoli relevantního (rodinného, pracovního, zdravotního apod.) důvodu, může prokázat zneužití práva v daném konkrétním případě. Svůj závěr v tomto směru však musí náležitým způsobem odůvodnit a především dokázat (k tomu blíže např. rozsudek NSS ze dne 24. 1. 2025, č. j. 5 Azs 190/2024-20).“ (Rozsudek NSS).
16. Pro úplnost krajský soud dodává, že neprováděl dokazování žalobkyní předloženým potvrzením o vzdání se práv vyplývajících z dočasné ochrany v Rumunsku, a to pro jeho nadbytečnost. Závěr o nezákonnosti postupu žalovaného totiž bylo možné přijmout pouze na základě obsahu správního spisu. Toto potvrzení může být podkladem v případném dalším řízení před žalovaným.
17. Co se týče položení předběžné otázky Soudnímu dvoru, krajský soud ve smyslu čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie nemá jako soud první instance tuto povinnost, tuto povinnost má až soud poslední instance, tj. ve správním soudnictví Nejvyšší správní soud. Nadto Soudní dvůr již měl možnost vyjádřit se k dané věci, z jeho procesního postupu (rozhodnutí přijaté tříčlenným senátem, bez stanoviska generálního advokáta a bez ústního jednání ve věci) vyplývá, že nepovažoval předložené otázky za nové či problematické. Z rozsudku Soudního dvora *Krasiliva* navíc vyplývá rámcová odpověď, v jejíž logice lze některé dílčí aspekty posuzované věci dořešit. V neposlední řadě nelze přehlédnout požadavek poskytnutí včasné právní ochrany přesídleným osobám ve zvláště problematické životní situaci, který může v určité fázi převládnout nad abstraktními imperativy jednotného výkladu ve všech detailech (srov. body 35 až 47 Rozsudku NSS).

18. S ohledem na vše výše uvedené krajský soud žalobě vyhověl, neboť dospěl k závěru, že zásah žalovaného spočívající v tom, že vrátil žalobkyni její žádost o poskytnutí dočasné ochrany jako nepřijatelnou, byl nezákonný (výrok I.). Výrokem II. tohoto rozsudku proto krajský soud žalovanému zakázal pokračovat v porušování práv žalobkyně a současně žalovanému přikázal, aby obnovil stav před vrácením žádosti o poskytnutí dočasné ochrany žalobkyni (srov. § 87 odst. 2 s. ř. s.), a to vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku, tedy v souladu s pokyny v něm (zejm. v odst. 13) uvedenými.
19. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. V posuzované věci mohou náklady žalobkyně tvořit pouze hotové výdaje, neboť zástupce žalobkyně, kterým je spolek poskytující právní pomoc cizincům, nemá právo na odměnu za zastupování v soudním řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2008, č. j. 4 Azs 51/2008-79). Krajský soud ze spisu žádné hotové výdaje žalobkyně nezjistil, ani je žalobkyně (resp. její zástupce) neuplatnila. Z tohoto důvodu soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku III.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 13. května 2025

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu